

MOKSLO VIETA KULTŪROJE

1982 m. gruodžio 10 d. įvyko respublikinė konferencija „Metodologiniai pažinimo teorijos klausimai“, kurią organizavo VVU Filosofijos katedra. Konferencijoje daugiausia dėmesio buvo skirta mokslo vietos kultūroje klausimams.

Tardamas įžanginį žodį, VVU prorektorius prof. *J. Grigonis* pažymėjo, kad pažinimo klausimai domina ne vien filosofus, bet ir kitų mokslų atstovus. Šie klausimai gvildenami įvairiais aspektais, ir tai padeda toliau intensyvinti mokslinius tyrimus.

R. Plečkaitis pranešime „Mokslinio darbo kultūra“ pabrėžė, kad ypač svarbu sukurti tokią darbo aplinką, kuri skatintų mokslininko kūrybiškumą, kritišką požiūrį į save ir esamas teorijas, ugdytų jo pašaukimą ir gilią vidinę kultūrą. Šituos bruožus, pranešėjo nuomone, reikia diegti jau studentams.

J. Minkevičius kalbėjo apie mokslo vietą XX a. kultūroje, akcentuodamas dramatiškus šios problemos aspektus, išryškindamas kai kurias svarbias mokslo ir kultūros integracijos gaires. Panašia vaga buvo rutuliojamos ir daugelio kitų pranešėjų mintys: *E. Nekrašo*, kuris nagrinėjo mokslo ir epistemologijos santykių kultūros dinamikoje; *S. Jankausko*, kuris aptarė mokslo kultūrinio reikšmingumo problemą; *B. Černienės*, kuri gvildeno mokslo įtaką dvasinės kultūros raidai; *J. Gaidamavičienės*, kuri aiškino mokslo ir meno ryšį su asmenybės vidine kultūra.

B. Genzelis kalbėjo apie kultūros tyrimus ir kultūros modelius, *V. Ruzgienė* — apie mokslo religinio integravimo į kultūrą formas, *M. Podolskienė* — apie humanizmo idėjų įtaką mokslo vystymuisi Renesanso epochoje, *J. Rakauskas* — apie mokslo ir kultūros koncepcijų sąveiką marksistinėje visuomenės darbo organizavimo teorijoje.

L. Karpovas atkreipė dėmesį į būtinumą nagrinėti mokslą kaip teorinių vertybių sistemą. *V. Rubavičius* kėlė kultūros vieningumo problemą, aptarė supratimo bei aiškinimo metodus dabartinėje hermeneutikoje. *E. Meškauskas* padarė pranešimą apie tiesos kriterijaus taikymą atskiriems teiginiams.

Diskusijose dėl pranešimų kalbėjo *K. Stoškus, R. Plečkaitis, E. Meškauskas, E. Nekrašas, J. Mačiulis, V. Rubavičius*. Jie palietė mokslo ir kultūros sampratos, mokslo ir religijos santykio, moksliskumo kriterijaus, faktų ir teorijos ryšio ir kitus aktualius klausimus.

V. Leonavičius